

COMMISSIE VOOR DE SOCIALE ZAKEN

van

WOENSDAG 6 MEI 2015

Voormiddag

COMMISSION DES AFFAIRES SOCIALES

du

MERCREDI 6 MAI 2015

Matin

De vergadering wordt geopend om 10.35 uur en voorgezeten door de heer Vincent Van Quickenborne.
La séance est ouverte à 10.35 heures et présidée par M. Vincent Van Quickenborne.

01 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Meryame Kitir aan de minister van Pensioenen over "de rendementsgarantie van de tweede pensioenpijler" (nr. 2919)
- mevrouw Barbara Pas aan de minister van Pensioenen over "de voortaan variabele rente op groepsverzekeringen" (nr. 2920)
- de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Pensioenen over "het advies van de NAR over aanvullende pensioenen" (nr. 3026)
- de heer Raoul Hedebouw aan de minister van Pensioenen over "de aanvullende pensioenen" (nr. 3280)
- mevrouw Véronique Caprasse aan de minister van Pensioenen over "de in het vooruitzicht gestelde aanvullende pensioenen in de tweede pijler en de toekomstige situatie" (nr. 4153)

01 Questions jointes de

- Mme Meryame Kitir au ministre des Pensions sur "la garantie de rendement du deuxième pilier de pensions" (n° 2919)
- Mme Barbara Pas au ministre des Pensions sur "les taux variables désormais appliqués aux assurances de groupe" (n° 2920)
- M. Wouter De Vriendt au ministre des Pensions sur "l'avis du CNT sur les pensions complémentaires" (n° 3026)
- M. Raoul Hedebouw au ministre des Pensions sur "les pensions complémentaires" (n° 3280)
- Mme Véronique Caprasse au ministre des Pensions sur "la promesse de pension complémentaire offerte à l'avenir par le deuxième pilier" (n° 4153)

01.01 **Meryame Kitir** (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in de discussie over de rendementsgarantie voor aanvullende pensioenen blijft een zaak onderbelicht, met name de mate waarin verzekeraars en andere aanbieders van de zogenaamde pensioenen van de tweede pijler er objectief gesproken niet in slagen om op termijn de rendementsgarantie te halen. Daarvoor is er volgens het rapport van de expertencommissie nood aan een objectief meetinstrument dat de kosten van de verschillende aanbieders uniform in kaart brengt, naar Nederlands model. Dat is een belangrijke discussie waard, want uiteindelijk raakt dit de kern van de zaak, te weten of verzekeraars tegenwoordig in staat zijn om op lange termijn de rendementsgarantie te waarborgen.

Mijnheer de minister, met welk voorstel inzake de aanpassing van de rendementsgarantie bent u naar de NAR gestapt voor advies?

Welke stappen zult u ondernemen teneinde een objectief meetinstrument te realiseren om de kosten in kaart te brengen voor de aanbieders van pensioenen van de tweede pijler?

Wat is de visie van de regering inzake de chronologie van de te nemen beslissingen. Bent u het eens met wat door de expertengroep van de Commissie Pensioenhervorming 2020-2040 werd geschreven, namelijk dat er dringend nood is aan een objectief meetinstrument voor het bepalen van de kosten en dus de efficiëntie van de aanbieders van pensioenen van de tweede pijler?

01.02 **Barbara Pas** (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, enige tijd geleden liet u weten dat u,

inzake de wettelijk gewaarborgde minimumrente van 3,25 %, de bestaande contracten wil behouden aan 3,25 % en bij nieuwe contracten in groepsverzekeringen wilt werken met een variabele rente.

Wij hebben ondertussen veel verschillende interpretaties daarover kunnen lezen. Sommigen hadden begrepen dat nieuwe stortingen bij oude contracten ook onder de variabele rente zouden vallen, anderen begrepen het dan weer niet zo. Wij kunnen dus toch enige verduidelijking gebruiken.

Ten eerste, bevestigt u het standpunt dat de regering ter zake snel moet reageren? Mijn vraag werd wel reeds twee maanden geleden ingediend. Deze kwestie werd in de Kamer drie of vier jaar geleden al aangekaart en toen wilden uw voorgangers, ook liberalen, van geen ingrijpen weten. Toen was het voorstel van de verzekeraars om de minimumrente te laten zakken naar 2,25 %. Hebben de opeenvolgende regeringen met andere woorden geen boter op het hoofd door jarenlang niet te reageren?

Ten tweede, hoever staat het overleg met de verzekeringsmaatschappijen? Assuralia zegt dat 3,25 % niet kan worden gegarandeerd, uw voorganger zei in 2013 nog dat de lage rentestand geen probleem betekent voor de lopende verplichtingen van de verzekeringsmaatschappijen. Ik citeer: "De verzekeraars hebben zich ingedekt, zodat zij deze verplichtingen kunnen nakomen." Wat is het nu eigenlijk? Wanneer krijgen wij daarover uitsluitel?

Ten derde, wat gebeurt er als de verzekeringsmaatschappijen de rente van 3,25 % niet kunnen handhaven, ook niet voor de bestaande contracten? Een veel gehoorde stelling is dat in dat geval de werkgevers de rest van het contractueel vastgelegde bijkomend pensioen zelf moeten bijleggen. Zal de regering in dat scenario financieel bijspringen, om te vermijden dat ofwel de werkgevers, ofwel de werknemers voor die contractbreuk moeten opdraaien?

Ten vierde, worden bestaande contracten van groepsverzekeringen in uw plannen ongewijzigd, dus met een minimumrente van 3,25 %, behouden? Met andere woorden, vallen nieuwe stortingen in bestaande contracten ook verder onder de minimumrente van 3,25 % of zullen alle stortingen, ook stortingen bij nieuwe contracten of nieuwe stortingen bij oudere contracten, onder de variabele rente vallen?

Ik kom tot mijn laatste vraag. Er rijst een groot probleem. In België hebben ongeveer 2,4 miljoen werknemers zich bij het stelsel van de groepsverzekering aangesloten. Dat is niet min. De vraag rijst dan ook op welke manier u uw financiële aansprakelijkheid zult nemen. U weet dat een groepsverzekering tussen de verzekeringsmaatschappij en de werkgever, en niet tussen de verzekeringsmaatschappij en de werknemer wordt gesloten. Voor de werknemer maken de groepsverzekering en de wettelijk gewaarborgde minimumrente deel uit van het arbeidscontract. In uw maatregelen en in de voorstellen in de nota die u aan de sociale partners hebt voorgelegd — ik vraag mij trouwens af of u ondertussen al een antwoord op uw vragen hebt gekregen — voorziet u in de mogelijkheid het arbeidscontract eenzijdig te wijzigen. In dat geval zou de werknemer zich op dat arbeidscontract kunnen baseren om van de werkgever te eisen dat hij het verschil zou ophoesten, indien de rente in de praktijk naar beneden gaat. Gelet op het feit dat 2,4 miljoen werknemers bij dat systeem zijn aangesloten, rijst in voorkomend geval dus een immens probleem. Ook daarover had ik graag enige duidelijkheid gekregen.

01.03 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de discussie over de rendementsgarantie op de aanvullende pensioenen is al vele jaren aan de gang. Tijdens de vorige bijeenkomst van de commissie voor de Sociale Zaken, begin maart, heb ik u daarover ook een vraag gesteld. De verzekeringssector is, zoals u weet, vragende partij om dit systeem te herzien. Gaan wij naar een volledige afschaffing van de rendementsgarantie? Gaan wij naar een koppeling met de rente op staatsobligaties? Wat met de lopende contracten? Wordt er een onderscheid gemaakt tussen lopende en nieuwe bijdragen voor bestaande contracten?

In antwoord op mijn vorige vraag zei u dat u de NAR een nota had bezorgd en dat het nu uiteindelijk aan de sociale partners is in de NAR om daarover verder van gedachten te wisselen. Dat antwoordde u begin maart. Deze vraag is een opvolgingsvraag. Wat is de stand van zaken bij de NAR? Wat was de reactie van de NAR op uw nota?

Graag krijg ik ook een afschrift van die nota, want een paar dagen na onze commissievergadering verscheen daarover een en ander in de pers. Het leek mij een interessante nota te zijn. Welke vragen hebt u de NAR voorgelegd?

Wat zijn de volgende stappen? Ondertussen zijn wij een paar maanden verder. Misschien kunt u nu meer duidelijkheid geven omtrent uw visie en deze van de regering? Zal het gegarandeerd rendement afgeschaft worden? Zal het vervangen worden door een nieuw systeem? Zo ja, hoe zal dit er dan uitzien?

01.04 Véronique Caprasse (FDF): Monsieur le président, monsieur le ministre, le 12 février dernier, à l'occasion d'une question d'actualité, je vous avais fait part de mon inquiétude face à l'incertitude qui planait autour du maintien des taux de rendement garantis par la loi aux bénéficiaires d'assurances de groupe.

Vous m'aviez répondu que vous alliez officiellement inviter le Conseil national du Travail (CNT) à reprendre ses discussions sur le sujet et à examiner un certain nombre d'hypothèses. Vous espériez un accord avant la fin du premier semestre 2015. D'après ce que j'ai pu lire par la suite dans la presse, en cas d'absence d'accord au sein du CNT d'ici le mois de juin, vous prendrez la responsabilité d'imposer une solution. Vous seriez en fait favorable à un taux de rendement variable qui devrait suivre l'évolution des marchés mais rester assez élevé pour maintenir l'intérêt de l'assurance.

Cette piste m'inquiète, car la constitution d'une pension complémentaire est une épargne à long terme qui s'alimente tout au long de la carrière. Il faut pouvoir faire confiance au système. L'introduction d'un système de taux variable me paraît de nature à déstabiliser le second pilier de pension. Le principe d'un taux technique garanti en assurance-vie est justement un moyen d'éviter l'incidence des variations conjoncturelles sur les objectifs à long terme. Des participations bénéficiaires variables peuvent venir s'y ajouter en fonction de la conjoncture et du résultat des placements, mais il existe une base garantie.

Comment votre gouvernement pourrait-il d'ailleurs envisager une généralisation du second pilier de pension avec un prélèvement obligatoire sur les salaires alors que les principaux intéressés n'auraient même pas en contrepartie une promesse de pension minimale clairement garantie par rapport à l'investissement consenti? Cela reviendrait à rendre un type d'épargne obligatoire au détriment d'autres placements qui n'offrent pas plus ni moins de stabilité pour la retraite.

Monsieur le ministre, cette situation m'amène à vous interroger à nouveau non seulement à propos de l'état d'avancement des travaux et de l'avis du CNT et du calendrier convenu, mais aussi sur les implications d'une orientation vers des taux variables. D'autres options que des taux variables sont-elles actuellement à l'étude?

En cas d'adoption de taux variables ou d'une autre nouvelle formule, cette réforme s'appliquerait-elle aux nouveaux contrats ou aux nouvelles primes d'assurance versées dans les contrats existants? Quels seraient les experts chargés de fixer les taux variables, avec quelle fréquence et sur quelles bases?

Une telle orientation remettrait-elle en cause les accords du gouvernement en ce qui concerne la généralisation du deuxième pilier de pension? Quid des promesses de pensions existantes, pour lesquelles les assureurs pratiquent déjà dans les faits des taux inférieurs à ceux prévus par la loi? Les employeurs vont-ils devoir suppléer à ce manque à gagner pour l'avenir?

01.05 Daniel Bacquelaine, ministre: Monsieur le président, chers collègues, au risque de vous décevoir un peu, vous me prêtez des positions que je n'ai jamais prises et que je ne compte pas prendre aujourd'hui. Depuis la réunion du 17 mars 2015 du Conseil national du Travail, à la suite de mon courrier du 24 février 2015, j'ai présenté aux partenaires sociaux du CNT un document de travail décrivant le cadre de la problématique sur la garantie de rendement et je ne prends pas position dans cette note, contrairement à ce que j'entends.

01.06 Véronique Caprasse (FDF): On l'a lu dans la presse.

01.07 Daniel Bacquelaine, ministre: Ce n'est pas mon problème! La presse est indépendante. Elle écrit ce qu'elle veut écrire. Je n'ai pas pris position dans cette note. Par contre, j'ai posé un certain nombre de questions qui me paraissent résumer l'ensemble des questions que l'on peut se poser sur le sujet. J'ai posé neuf questions.

Une garantie de rendement est-elle nécessaire? Pour quels types de plans de pension une garantie de rendement est-elle nécessaire? Quelle méthode retenir pour fixer le niveau de la garantie de rendement?

Faut-il différencier le calcul de la garantie de rendement pour les contributions personnelles et les contributions patronales? En cas de modification du taux de la garantie de rendement, à quelle contribution s'applique le nouveau taux? À quel moment un affilié peut-il bénéficier de la garantie de rendement? La garantie de rendement doit-elle être la même pour tous les affiliés? La garantie de rendement doit-elle être financée à tout moment ou uniquement lorsqu'elle est exigible? La garantie de rendement doit-elle être à charge des organisateurs ou à charge des organismes de pension?

Dans ce document, je pose par ailleurs la question aux partenaires sociaux de savoir s'ils souhaitent voir apporter d'autres modifications à la loi sur les pensions complémentaires.

Mevrouw Kitir, wat het voorstel van de Commissie Pensioenhervorming 2020-2040 betreft om een instrument uit te werken waarmee de kosten kunnen worden vergeleken, heb ik ook aan de sociale partners de vraag gesteld of er geen transparantie in de kosten dient te komen. Op die manier zullen wij ons een beeld kunnen vormen van het gedeelte van het financiële brutorendement dat door het beheer van de pensioentoezeggingen wordt opgebruikt. Op basis van het resultaat van hun besprekingen zal ik het nodige doen. De besprekingen met de sociale partners zijn begonnen. Er zijn diverse vergaderingen gepland.

Par ailleurs, je me suis engagé vis-à-vis des partenaires sociaux, au sein du Conseil national du Travail, à ne plus m'exprimer sur cette question jusque fin juin afin de respecter les débats qui y sont menés. Je souhaite en effet donner à la concertation sociale toutes les chances d'aboutir. J'aviserais en fonction du résultat de ces discussions.

01.08 Meryame Kitir (sp.a): Mijnheer de minister, ik ben blij te vernemen dat u de vraag over het aandeel van de kosten ook hebt gesteld aan de NAR, zodat er meer transparantie kan komen. Dat is immers de essentie van de huidige discussie en van mijn vraag of het klopt dat dit op langere termijn niet meer kan worden gegarandeerd.

Mijnheer de voorzitter, ik richt mij nu ook tot u. Wanneer het advies van de NAR binnenkomt, hoop ik dat wij daarover met de commissieleden van de commissie voor de Sociale Zaken kunnen discussiëren en dat we niet geconfronteerd worden met een koninklijk besluit of mededelingen vanuit de Ministerraad. Het gaat om een belangrijke discussie die we in deze commissie moeten kunnen voeren.

De situatie is op vijftien jaar tijd geëvolueerd. Vijftien jaar geleden was één op drie aangesloten bij een aanvullend pensioen en nu is drie op vier aangesloten bij de tweede pijler. Dat vormt een belangrijk onderdeel in de discussie over het aandeel van de pensioenen. We zijn er nog lang niet, want nog lang niet alle werknemers zijn aangesloten bij een tweede pijler. Het gaat om een essentieel onderdeel van het pensioen en van het contract met de werknemers. Daarom hoop ik dat wij in deze commissie de discussie kunnen voeren op basis van het advies van de NAR.

01.09 Barbara Pas (VB): Mijnheer de minister, u zegt terecht dat de pers schrijft wat ze wil, maar u hebt begin maart zelf wel in Terzake laten doorschemeren dat het de regering toekwam om iets te ondernemen in deze zaak. Gelet op wat wij ondertussen allemaal hebben kunnen vernemen, leken mijn vragen mij logisch.

Ik begrijp dat u tot eind juni geen uitspraken wil doen, omdat u eerst het overleg wil afwachten. Toch had ik van u een meer geruststellend antwoord verwacht. U had al een richting kunnen aangeven door te zeggen wat voor de regering absoluut niet kan. Het kan absoluut niet dat 2,4 miljoen mensen die op dat systeem zijn aangesloten, op een of andere manier in de kou zouden worden gezet. Zij hebben met die tweede pensioenpijler een zuurverdiend appeltje voor de dorst aangelegd en met alle voorstellen inzake variabele rente en rentedaling dreigt dat een klokhuis te worden. Ik had van u een meer geruststellend antwoord verwacht, waarbij u uw financiële aansprakelijkheid zou opnemen als het die richting zou uitgaan. Tot eind juni houd ik mij in, maar vanaf 1 juli zal ik opnieuw een vraag indienen naar de stand van zaken.

De **voorzitter**: We kijken ernaar uit.

01.10 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, u had gelijk. U zei in het begin dat u ons zou ontgoochelen met uw antwoord. Dat klopt.

Het stoort mij dat u in de pers wel inhoudelijke uitspraken doet, maar dat in de commissie telkens ten stelligste vermijdt.

In de pers hebt u gezegd dat u een duidelijk onderscheid wil maken tussen de bijdragen tot nu toe en de toekomstige bijdragen die misschien onder een ander systeem zouden vallen. Dat is logisch. Ik denk dat wij dit standpunt delen, maar het is wel een duidelijk inhoudelijk standpunt. U slaagt er niet in om dat hier in het Parlement te vertolken, maar wel in de pers.

U zegt dat de NAR tegen juni hopelijk met een advies komt. Ik sluit mij aan bij de vraag van mevrouw Kitir om dat advies eerst hier te bespreken, alvorens op regeringsniveau beslissingen worden genomen.

Wat als de NAR niet tot een consensus komt, mijnheer de minister? Dit is niet het enige dat door de regering naar de sociale partners wordt doorgeschoven. Een andere heikele discussie over de zware beroepen schuift u ook door. Dat zijn zeer delicate kwesties. De sociale partners zijn er in het verleden niet in geslaagd om tot een lijst van zware beroepen te komen.

Ik denk dat de regering in dezen ook knopen moet doorhakken. Dat gebeurt nu nog niet. Het wordt verschoven naar juni. U kunt dit natuurlijk niet blijven uitstellen.

U kent ons standpunt. Wij moeten erover waken dat wij de pensioenen niet al te vaak afhankelijk maken van de prestaties van de markt en van onze economie. Die rendementsgarantie is daar een bescherming, een buffer tegen. Ik zou er toch voor willen waarschuwen om dit niet te snel op te geven.

Wat de herziening van het rendement betreft, dit product moet natuurlijk voldoende aantrekkelijk blijven voor de werknemer die beslist om maandelijks een deel van zijn loon af te staan om er pas twintig of dertig jaar later profijt van te krijgen. Het rendement op lange termijn moet dus aantrekkelijk genoeg blijven. Anders zal men niet meer van dit systeem willen weten. De pensioenen hangen in toenemende mate van die aanvullende pensioenen af. Dan zit u daar toch met een probleem.

01.11 Véronique Caprasse (FDF): Monsieur le ministre, je vous remercie pour votre réponse. Je rejoins Mme Kitir quand elle dit qu'il est essentiel de pouvoir en discuter en commission.

Notre souhait est bien évidemment de ne pas aller vers des taux variables. Il faut garantir une pension plus confortable. C'est primordial pour les gens. La pension légale du premier pilier est précaire pour beaucoup. Il faut donc garantir cette pension complémentaire, qui est importante pour un grand nombre de citoyens qui ont souscrit à ces assurances.

Nous attendrons vos réponses, les discussions en commission et l'avis du CNT qui sera également important.

01.12 Minister Daniel Bacquelaine: Ik heb de nota voor de Nationale Arbeidsraad gegeven. En deux langues.

Le **président:** La note sera distribuée aux membres de la commission.

01.13 Meryame Kitir (sp.a): Mijnheer de minister, mogen wij uw mening kennen over de vraag om die te bespreken in de commissie voor de Sociale Zaken? U beslist daar als minister zelf over.

De **voorzitter:** Wij zijn autonoom.

01.14 Meryame Kitir (sp.a): U mag samen beslissen, als we maar een antwoord krijgen.

De **voorzitter:** Frank Vandenbroucke heeft gevraagd of hij mocht komen. We zullen dat organiseren als u wil dat er daarover een debat komt in de commissie voor de Sociale Zaken. Mijnheer de minister, mag dat georganiseerd worden?

01.15 Daniel Bacquelaine, ministre: Je suis ouvert à l'organisation d'un débat. Il n'y a pas de problème.

01.16 Meryame Kitir (sp.a): Mijnheer de voorzitter, als het advies van de NAR in verband met de gestelde vragen binnen is, kunnen we het dan bespreken in de commissie?

01.17 Daniel Bacquelaîne, ministre: Monsieur le président, en ce qui concerne la Commission pour la réforme des pensions, elle sera prochainement transformée en conseil académique dans le cadre du projet qui a été adapté au sein de notre commission.

À ce moment, elle sera reconnue par le parlement. Dès lors, il est normal que ce dernier demande à ses membres de venir s'exprimer devant la commission.

Néanmoins, je préférerais que le projet d'institution du conseil académique soit d'abord voté en séance plénière avant d'organiser ce débat.

01.18 Meryame Kitir (sp.a): Waarom moet er nog over worden gedebatteerd als de tekst al is goedgekeurd?

01.19 Daniel Bacquelaîne, ministre: Le Comité national des pensions, cela n'a rien à voir. C'est la loi sur (...)

01.20 Meryame Kitir (sp.a): Dan is het goed.

01.21 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, ik meen dat er een beetje verwarring is. De vraag van mevrouw Kitir, die door de commissie trouwens wordt ondersteund, is om het advies van de NAR over die rendementsgarantie hier te bespreken, los van de pensioencommissie-Vandenbroucke.

01.22 Daniel Bacquelaîne, ministre: Je suis ouvert à l'organisation d'un débat sur ce sujet. On pourrait même envisager d'inviter tous les intéressés: les assureurs, les fonds de pension, les entreprises, les partenaires sociaux. Mais je vous propose de laisser travailler le Conseil national du Travail sur la question jusqu'au mois de juillet, avant d'envisager d'entamer ledit débat. On ne peut quand même pas court-circuiter les travaux du CNT.

01.23 Meryame Kitir (sp.a): Mijnheer de minister, wij vragen ook niet om naast elkaar te werken. Wij vragen een opvolging. U hebt nu het advies van de NAR gevraagd. Wij geven daarvoor alle tijd en hebben daar alle respect voor. Zodra dat advies er is, zouden wij graag de discussie daarover in de commissie voeren.

Wij noteren dat u daarmee akkoord gaat.

De **voorzitter**: Wij zullen dat zo organiseren. Dat is genoteerd.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

02 Vraag van de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Pensioenen over "de pensioenen in het kader van de welvaartsenveloppe" (nr. 3029)

02 Question de M. Wouter De Vriendt au ministre des Pensions sur "les pensions dans le cadre de l'enveloppe bien-être" (n° 3029)

02.01 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, via deze vraag, die dateert van begin maart, kreeg ik graag wat toelichting bij de beslissing om de laagste pensioenen met 2 % te verhogen, conform de welvaartsenveloppe.

Over welke pensioenen gaat het precies? Wat is de relatie tot de indexsprong, die eveneens voor de pensioenen zal gelden? Welke pensioenen zullen hierdoor worden getroffen en welke niet? Welke bijkomende verhoging van de pensioenen plant de regering?

02.02 Minister Daniel Bacquelaîne: Mijnheer de voorzitter, mijnheer De Vriendt, voor de pensioenen plant de regering, in het kader van de welvaartsenveloppe, de volgende verhogingen: de verhoging van het klein gewaarborgd minimumpensioen voor werknemers tot het niveau van het minimumpensioen voor werknemers vanaf 1 juni 2015, de verhoging van het niveau van het minimumpensioen voor werknemers en

zelfstandigen met 2 % vanaf 1 september 2015, de verhoging van alle minima voor werknemers met 2 % vanaf 1 september 2015, de verhoging van het minimumrecht per loopbaanjaar met 2 % vanaf 1 september 2015, de verhoging van het plafond van het minimumrecht per loopbaanjaar met 2 % vanaf 1 januari 2015 en de verhoging van het vakantiegeld met 15 % in vergelijking met 2012.

Pensioengerechtigden voor wie het bedrag lager is dan het bedrag van het vakantiegeld zullen dezelfde verhoging toegekend krijgen. Het bedrag van het vakantiegeld zal aldus niet beperkt zijn tot het pensioenbedrag voor werknemers dat de betrokkenen in de maand mei ontvangen.

De pensioenen die ingegaan zijn voor 1995, worden verhoogd met 1 % vanaf 1 september 2015. De pensioenen van vijf jaar oud worden verhoogd met 2 % op 1 september 2015 en op 1 januari 2016.

Hoewel het niet echt het globale beheer betreft, vermeld ik voor de volledigheid dat vanaf 1 september 2015 ook het basisbedrag van de inkomensgarantie voor ouderen met 2 % verhoogd wordt, alsook de uitbetaalde bedragen van het gewaarborgd inkomen voor bejaarden.

In het kader van de indexsprong is voor de pensioenen in een extra enveloppe van 127 miljoen euro voorzien, die de indexsprong gedeeltelijk zal compenseren.

Over de concrete bepalingen van de enveloppe werd nog niets beslist. De indexsprong zal bovendien ten vroegste in 2016, misschien in 2017, plaatsvinden.

Momenteel zijn er geen verdere verhogingen gepland. Laten we niet vergeten dat de vermelde verhogingen al een budget betekenen van bijna een half miljard euro, gespreid over 2015 en 2016, zijnde het dubbele van het bedrag voorbehouden aan de pensioenen in de periode 2013-2014.

02.03 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw duidelijk en volledig antwoord. U bevestigt dat de indexsprong ook voor de pensioenen zal gelden. U zegt dat er wordt voorzien in een budget van 127 miljoen euro om dat gedeeltelijk te compenseren, maar u zegt er natuurlijk niet bij voor welke pensioenen dat zal gelden. Waar ligt de grens? Ik mag hopen dat u de laagste pensioenen toch zult vrijwaren van de indexsprong. Ik hoop dat de grens niet op de minima ligt.

U somt de verhogingen op in het kader van de welvaartsenveloppe en die spitsen zich toch voor een groot stuk toe op de minimumpensioenen. We mogen de globale armoede en de globale financiële problemen van onze senioren niet onderschatten. Elk jaar opnieuw is er in de gepubliceerde jaarboeken inzake armoede sprake van 20 % tot 25 % van de gepensioneerden. U hebt dus nog veel werk. Jammer genoeg heeft de regering beslist tot een asociale maatregel, de indexsprong. Zelfs de meest kwetsbaren onder ons, de gepensioneerden, met wettelijke pensioenen, die in ons land al niet hoog liggen, worden daarvan niet volledig gevrijwaard. Dat valt absoluut te betreuren.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 Vraag van mevrouw Barbara Pas aan de minister van Pensioenen over "het Algemeen Verdrag tussen België en Marokko inzake de sociale zekerheid" (nr. 3171)

03 Question de Mme Barbara Pas au ministre des Pensions sur "la convention générale entre la Belgique et le Maroc en matière de sécurité sociale" (n° 3171)

03.01 Barbara Pas (VB): Mijnheer de minister, ik heb deze vraag al eens gesteld aan de staatssecretaris voor Asiel en Migratie. In de vorige legislatuur heeft hij de vraag zelf aan zijn voorganger gesteld, dus ik dacht dat ik bij de verantwoordelijke voor Asiel en Migratie moest zijn voor mijn vraag. Nu hij zelf bevoegd staatssecretaris is, schuift hij de vraag echter naar u door.

Artikel 24, § 2 van het Algemeen Verdrag van 24 juni 1968 tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Marokko betreffende de sociale zekerheid bepaalt dat het weduwepensioen, ingeval de gerechtigde met verscheidene vrouwen getrouwd is, gelijk onder die vrouwen moet worden verdeeld. Aangezien de Belgische wetgeving polygamie niet erkent, is die bepaling ermee strijdig. Een pijnlijk gevolg hiervan is dat weduwen die al heel hun leven in België wonen, hun pensioen moeten delen met vrouwen die in Marokko wonen.

Enkele jaren geleden heeft zich zo'n geval voorgedaan. Toen was de reactie van de dienst Pensioenen dat hij volgens het verdrag de tweede huwelijken moet erkennen, dat de betrokkene legaal getrouwd is met twee vrouwen volgens het Marokkaanse familierecht en dat België dat moet respecteren. België moet dus de eigen wetgeving klaarblijkelijk negeren om te voldoen aan buitenlands recht. Dat vind ik een heel gekke situatie.

Bent u van de situatie op de hoogte, mijnheer de minister? Zijn er al stappen ondernomen om die onrechtvaardigheid uit de wereld te helpen?

Is de regering bereid om een initiatief te nemen om het algemeen verdrag tussen België en Marokko op dat punt te herzien? Vandaag wordt immers iets wat de Belgische wetgeving niet erkent, door het verdrag, tegen onze wetgeving in, in stand gehouden. Ik ben zeer benieuwd naar uw antwoord.

03.02 Minister **Daniel Bacquelaire**: Mevrouw Pas, polygamie is inderdaad een strafbaar feit volgens de Belgische wetgeving. Het Algemeen Verdrag betreffende de sociale zekerheid tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Marokko, goedgekeurd bij wet van 20 juli 1970, is geenszins bedoeld om polygamie te ondersteunen. Het verdrag beoogt onder meer het vastleggen van de regels voor de toekenning van uitkeringen waarvoor de Marokkaanse werknemers in België socialezekerheidsbijdragen hadden betaald.

Met artikel 24 van het verdrag heeft de wetgever, enerzijds, rekening gehouden met de hypothese waarbij, op basis van de Marokkaanse nationaliteit van de verzekerde en de mogelijkheid van polygamie in het Marokkaanse recht, verschillende weduwen simultaan recht zouden kunnen hebben op een overlevingspensioen, en anderzijds, willen vermijden dat die hypothese aanleiding zou kunnen geven tot een integrale uitkering van het pensioen aan meer dan één persoon.

Een aanpassing van artikel 24 van het algemeen verdrag is enkel mogelijk na een heronderhandeling van het verdrag met Marokko. Dergelijke waarschijnlijk zeer lange heronderhandelingen vanwege de polygamieproblematiek lijken mij niet opportuun, aangezien het een uitdovend fenomeen betreft. Op 5 februari 2004 werd immers de nieuwe Marokkaanse familiewetgeving van kracht die polygame huwelijken nagenoeg onmogelijk maakt. Bovendien bepaalt die wetgeving bijkomend dat voortaan de toestemming van de eerste echtgenote nodig is.

03.03 **Barbara Pas** (VB): Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord.

U zegt dat het een uitdovend fenomeen is, mijnheer de minister, maar daarmee is het probleem vandaag natuurlijk nog niet weg. Uitdovende scenario's slepen in de praktijk nog lang aan. De eerste echtgenote zal trouwens ook niet altijd zelf beslissen zonder enige druk van buitenaf, denk ik dan.

Mijnheer de minister, ik had de vraag aan staatssecretaris Francken gesteld voordat hij naar Marokko vertrok om hem mee te geven dat daarover moest worden onderhandeld. Ik had van u ook een kortader optreden verwacht, want nu houdt u, met dat artikel 24, § 2 van het verdrag, een inbreuk op onze wetgeving in stand.

Ik ben dezelfde mening toegedaan als Zuhail Demir, die daarover vorig jaar een lang opiniestuk heeft geschreven in *Knack*. Er mogen geen compromissen over onze basisrechten worden gesloten. De regering moet optreden in de zaak. Ik zal haar doorgeven dat u dat niet zinnens bent. Hopelijk doen uw coalitiepartners dat dan wel.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

De **voorzitter**: Vraag nr. 3257 van mevrouw Catherine Fonck wordt omgezet in een schriftelijke vraag.

04 **Vraag van de heer Jan Penris aan de minister van Pensioenen over "de pensioenregeling van de loodsen" (nr. 3641)**

04 **Question de M. Jan Penris au ministre des Pensions sur "le régime de pension des lamenteurs" (n° 3641)**

04.01 **Jan Penris** (VB): Mijnheer de minister, ik heb deze vraag ingediend tijdens het paasreces, omdat

toen door onze rivierloodsen werd aangekondigd dat ze mogelijk weer acties zouden voeren naar aanleiding van de hervorming van hun pensioenstatuut. Als de rivierloodsen zoiets aankondigen, word ik als Vlaming en als Antwerpenaar in het bijzonder altijd een beetje bang. We herinneren ons immers nog dat hun acties twee jaar geleden zwaar op onze economie hebben gewogen. Gelukkig – en ik moet u daarmee feliciteren – bent u alert geweest en bent u met een aantal van hen rond de tafel gaan zitten. Als ik u dat compliment geef vanuit mijn hoek en vanuit de oppositie, dan mag u aannemen dat het gemeend is.

Vandaag kan ik u alleen nog een stand van zaken in dit dossier vragen. Welke pensioenhervormingen was u zinnens? Wat was u van plan? Wat is de stand van de onderhandelingen die u momenteel voert met de rivierloodsen in dit dossier?

04.02 Minister **Daniel Bacquellaine**: In antwoord op zijn vragen kan ik de heer Penris meedelen dat ik de loodsen heb ontmoet. In het raam van onze besprekingen heb ik hen kunnen geruststellen. Zolang het debat over de zware beroepen binnen het Nationaal Pensioencomité niet is gevoerd, zullen zij hun preferentieel tantième kunnen behouden. Bovendien heb ik mij geëngageerd om met hen naar een oplossing te zoeken voor een specifiek technisch probleem ingevolge de toepassing van een pensioenwet.

04.03 **Jan Penris** (VB): Mijnheer de voorzitter, ik meen dat de minister de essentie heeft meegegeven. Het gaat hier over het begrip “zwaar beroep”. Is het loodsenberoep een zwaar beroep? Voor de collega’s die dat misschien niet als zodanig ervaren, het is een fysiek en mentaal zwaar beroep. De loodsen hebben een heel grote verantwoordelijkheid op onze Schelde. Het is ook een fysiek zwaar beroep. Ik heb een aantal maanden geleden nog eens de eer gehad om van zo’n zeereus met een stormladder naar beneden te kruipen. Als men dat dagelijks moet doen, collega’s, dan zal men wel weten dat het een zwaar beroep is.

Mijnheer de minister, ik hoop dat u onze loodsen blijft steunen, zoals u dat tot nu toe hebt gedaan.

L'incident est clos.
Het incident is gesloten.

De **voorzitter**: Vragen nrs 3707 van mevrouw Fonck en 3816 en 3823 van mevrouw Ben Hamou worden omgezet in schriftelijke vragen.

05 Questions jointes de

- M. Frédéric Daerden au ministre des Pensions sur "le recul de l'âge de la pension" (n° 3736)
- M. Wouter De Vriendt au ministre des Pensions sur "le nouveau rapport de la commission des pensions" (n° 4023)

05 Samengevoegde vragen van

- de heer Frédéric Daerden aan de minister van Pensioenen over "het optrekken van de pensioenleeftijd" (nr. 3736)
- de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Pensioenen over "het nieuwe rapport van de Pensioencommissie" (nr. 4023)

Aan de horizon zien wij niet de heer Daerden verschijnen, want hij is er niet, maar wel de heer De Vriendt.

05.01 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Het gaat snel vandaag, mijnheer de voorzitter.

De **voorzitter**: Bij mij gaat het altijd snel. Kwiek en monter.

05.02 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, ik heb enkele vragen in verband met het nieuwe rapport van de Commissie Pensioenhervorming, dat twee weken geleden ook in de pers is verschenen. In het nieuwe rapport, en zeker ook in het commentaar van Frank Vandenbroucke, wordt vrij harde, directe en duidelijke taal gesproken. Hij zegt onder meer dat wij, ik citeer, “met de grote pensioenhervorming in een bricolage dreigen terecht te komen”. Die pensioenhervorming is nochtans een van de pijlers van uw regeringsbeleid, als het op de pensioenen aankomt. De Commissie Pensioenhervorming maakt zich "grote zorgen". Men mist samenhang en "er moet een sociaal contract komen waarin een bepaald pensioen beloofd wordt".

Hoe reageert u op die opmerkingen en dat commentaar? Kunt u ons het traject en de timing van de pensioenhervorming toelichten en ons verzekeren dat de “bricolage” gestopt wordt en dat opnieuw het

totaalbeeld voor ogen gehouden wordt? Is het logisch om het deeltijds pensioen en het puntensysteem niet gelijktijdig in te voeren, zoals u in een commentaar in de pers hebt gezegd?

Tegen wanneer moeten de sociale partners een beslissing nemen over de invulling van het begrip "zware beroepen"? Daarover hebben wij het daarnet al gehad, in het raam van een andere mondelinge vraag. U schuift die hete aardappel door naar de sociale partners. Het is niet de eerste keer dat men dat probeert, maar het is opnieuw onzeker of die sociale partners tot een duidelijke definitie zullen komen. Wat zult u doen of wat zal de regering doen als dat niet lukt?

Welke opdrachten heeft de Commissie Pensioenhervorming op dit moment nog? Het aanvullende, nieuwe rapport werd recent voorgesteld, maar welke volgende adviezen worden nog verwacht?

05.03 Minister **Daniel Bacquelaire**: Onlangs stond in de pers te lezen dat er naar verluidt meningsverschillen waren met de experts van de Commissie Pensioenhervorming 2020-2040. Niets is minder waar. De regering heeft zich grotendeels laten inspireren door het verslag van die commissie om de grote lijnen van de pensioenhervorming uit te tekenen. Het is ongetwijfeld zo dat niet alle aanbevelingen gevolgd zijn, maar dat was ook nooit de bedoeling.

De taak van een expert bestaat erin te contextualiseren, te evalueren en voorstellen te formuleren. De taak van een politiek mandataris bestaat erin beslissingen te nemen en verantwoordelijkheid voor de eigen keuzes te dragen. Wat er ook van zij en wat men ook mag beweren, ik kan u verzekeren dat de wil aanwezig is om op een intelligente manier en in een goede verstandhouding samen te werken met de experts van de voormelde commissie.

Zoals u zelf aangeeft, heeft die commissie onlangs op mijn verzoek een bijkomend advies gegeven over de problematiek rond de zware beroepen en het deeltijds pensioen.

Momenteel heb ik aan de commissie geen andere verzoeken gericht.

J'ai pris note de la position de la Commission, qui suggère d'instaurer la pension à temps partiel simultanément à l'entrée en vigueur du système à points.

Ensuite, le trajet et le timing des réformes sont clairement définis. La concertation a lieu avec les partenaires sociaux en ce qui concerne le relèvement de l'âge légal de la pension, l'adaptation des conditions d'accès à la pension anticipée et le relèvement de l'âge minimum pour bénéficier de la pension de survie dans le cadre des comités de concertation - Comité de gestion de l'ONP, Comité général de gestion pour le statut social des travailleurs indépendants, Comité de négociation et Comité A.

Le projet de loi relatif à l'instauration du Comité national des Pensions, du Centre d'expertise et du Conseil académique a été approuvé le 29 avril en commission des Affaires sociales.

Het Nationaal Pensioencomité zou dus in juni operationeel moeten zijn. Zoals ik al herhaaldelijk heb gezegd, zal ik het Nationaal Pensioencomité zich bij voorrang laten buigen over het in aanmerking nemen van de zwaarte van beroepen en de mogelijkheid met deeltijds pensioen te gaan.

Voorafgaand aan en met het oog op de start van het debat over de zware beroepen in het Nationaal Pensioencomité, zal ik het comité de resultaten voorleggen van de overleg- en onderhandelingsrondes over de verhoging van de wettelijke pensioenleeftijd.

Bovendien zal ik conform mijn engagement tegenover de sociale partners alle zienswijzen die tijdens de overleg- en onderhandelingsrondes aan bod kwamen aan het comité bezorgen. Wat de bespreking van de zware beroepen betreft, kan ik moeilijk een timing opleggen aan de sociale partners.

Het Nationaal Pensioencomité zal bovendien worden belast met de volgende dossiers: het puntensysteem, de modernisering van de gezinsdimensie van onze pensioenstelsels en de harmonisering binnen onze drie pensioenstelsels van het in aanmerking nemen van het diploma voor de berekening van het wettelijk pensioen.

Compte tenu de ce que je viens d'exposer, le programme est clair. Il a été énoncé récemment, lors de la discussion concernant le Comité national des Pensions.

En ce qui concerne le relèvement de l'âge légal, l'objectif à atteindre a été défini. Il s'agit d'une décision qui relève du politique et il convient encore de préciser les modalités pour y arriver, modalités qui relèvent de la compétence des organes de concertation et de négociation en place.

Pour les réformes à plus long terme, telles la prise en compte de la pénibilité du travail et l'instauration d'un système à points, ceci relève très clairement de la concertation sociale au sein du Comité national des Pensions. Certains reprochent le fait que la concertation au sein du Comité national des Pensions soit tripartite (*vakbonden, werknemers en regering*), ce qui, d'après eux, la dénaturerait. Je ne partage pas cette opinion car je pense que l'implication de l'autorité fédérale dès le début des discussions avec les partenaires sociaux est, au contraire, un gage d'efficacité.

05.04 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, u bent begonnen met uit te leggen dat er geen enkel meningsverschil is tussen de regering en de Pensioencommissie. Het lijkt bijna alsof u in een andere wereld leeft. De uitspraken van de leden van de Pensioencommissie luidden immers wel anders. Zij waren echt wel kritisch over het werk van de regering.

Dat is jammer, het pensioenrapport van de Pensioencommissie is een lijvig werkstuk dat op een breed draagvlak kan rekenen. Als er zich dus een kloof aftekent – mijnheer de voorzitter, ik richt mij ook tot u – tussen wat de regering doet en de mening van de Pensioencommissie, dan zitten wij met een probleem.

Mijnheer de minister, u merkt op dat nooit is afgesproken dat de regering het volledig werk van de Pensioencommissie zou moeten overnemen. Dat is juist. De Pensioencommissie zelf wijst echter op de risico's van *cherry picking*, omdat de evenwichten desgevallend in elkaar stuiken en het totaalplaatje verdwijnt.

Die opmerking van bricolage van Frank Vandenbroucke is een totaalopmerking. Het is niet zozeer een kritiek op een van uw maatregelen maar op uw werkwijze.

Mijnheer de voorzitter, ik richt mij tot u met mijn vraag.

De **voorzitter**: Een hoorzitting met de heer Vandenbroucke is al gepland. Dat is tijdens de vorige commissievergadering al beslist.

05.05 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, mijn vraag is echter anders.

Zouden wij in de commissie niet een drie-, vier- of zesmaandelijks trajectcontrole kunnen invoeren, waarbij wij een kalender opmaken en een overzicht krijgen van wat de regering in het kader van de pensioenhervorming heeft beslist? Aldus zou de commissie over het totaalplaatje kunnen waken.

Een paar weken geleden sprak Frank Vandenbroucke over bricolage. Het Parlement heeft de taak om dat te vermijden.

De **voorzitter**: Wij kunnen dat doen. Wij kunnen een stand van zaken opmaken van de maatregelen die in het Parlement zijn goedgekeurd. De in de regering goedgekeurde punten zijn natuurlijk een zaak voor de regering. Over de koninklijke besluiten hebben ik en de commissie geen controle.

M. le ministre, qu'est-ce que vous en pensez?

05.06 Daniel Bacquelaine, ministre: Monsieur le président, la note de politique générale est claire. Elle a été approuvée par le parlement. Elle prévoit toutes les étapes de la réforme des pensions. Je ne vois pas ce qu'il y a vraiment de nouveau par rapport à cela. Les projets viennent successivement devant la commission et le parlement. Il n'y a aucune nouveauté au regard du programme tel qu'il a été établi au mois de novembre. Nous nous inscrivons strictement dans la ligne qui était annoncée.

05.07 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Een aantal parlementaire vragen gaan over de stand van zaken. Daarnet ging het over de aanvullende pensioenen, de rendementsgarantie enzovoort. Op die manier krijgt men telkens heel fragmentaire antwoorden op die parlementaire vragen.

Is het niet nuttiger om over de elementen van uw pensioenhervorming om de paar maanden een stand van zaken te geven, zodat wij niet telkens fragmentaire parlementaire vragen moeten stellen?

05.08 Daniel Bacquelaine, ministre: Monsieur De Vriendt, je ne vois pas très bien la plus-value. À chaque fois que l'on vient avec un projet, on le réinscrit dans la logique de la réforme. Je ne vois pas pourquoi on court-circuiterait les procédures habituelles de fonctionnement des commissions. Il n'y a aucune raison. On ne va pas instaurer une deuxième commission des Affaires sociales pour, en parallèle, refaire les débats qui ont lieu dans la commission officielle.

De **voorzitter**: Mijnheer de minister, we kunnen dat als volgt regelen. De wetsontwerpen die worden goedgekeurd in het Parlement en de koninklijke besluiten die door de regering worden uitgevaardigd, waarvan wij een overzicht krijgen, kunnen wij ophijzen. Dan hebben wij een perfect overzicht van al wat is goedgekeurd. Dan is het aan de leden om na te gaan of dat in overeenstemming is met uw beleidsnota en of alles wordt uitgevoerd.

Ik begrijp wel wat u zegt, in die zin dat er geen dubbel werk moet worden gedaan. De werkzaamheden in onze commissie zijn transparant genoeg om te zien wat er wel en wat er niet wordt uitgevoerd.

Mijnheer De Vriendt, als u tekorten vaststelt, dan kunt u vragen stellen of interpelleren. Dan kunt u zeggen welke beloftes niet zijn nagekomen of wat er ontbreekt. Ik stel voor om op die manier te handelen. Misschien ziet u het anders?

05.09 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, dat kan nuttig zijn. Daaraan kan misschien een overzicht toegevoegd worden van de zaken die in bespreking zijn bij de sociale partners. Momenteel denk ik aan de minimumrendementsgarantie voor de aanvullende pensioenen en aan de zware beroepen. De regering heeft die zaken naar de sociale partners doorgeschoven. Misschien is het handig om ook die zaken op te lijsten, met een timing, zodat wij weten tegen wanneer de regering een advies verwacht van de sociale partners over die heikele thema's die daar momenteel ter bespreking voorliggen.

De **voorzitter**: Oké. Ik vraag aan onze commissiesecretaris om contact op te nemen met het kabinet van de minister, zodat wij op die manier een transparant overzicht kunnen opstellen met betrekking tot die drie domeinen, namelijk wetsontwerpen, koninklijke besluiten en zaken die hangende zijn bij de NAR.

05.10 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Waarvoor dank, mijnheer de voorzitter.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

06 Vraag van de heer Peter De Roover aan de minister van Pensioenen over "een efficiëntere informatie-uitwisseling" (nr. 4071)

06 Question de M. Peter De Roover au ministre des Pensions sur "un meilleur échange d'informations" (n° 4071)

06.01 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik onderneem een poging om het record "gebrek aan originaliteit" te breken. Als plagiaat een aanleiding is om politici tot ontslag te dwingen, dan eindigt hier mijn parlementair mandaat, want ik zal enorm leentjebuurt spelen bij de ombudsman voor de pensioenen, met als enige bedoeling hem te ondersteunen in zijn werk.

Mijnheer de minister, ik moet u trouwens gelukwensen omdat u blijkbaar een zeer goede werkrelatie heeft met de ombudsman voor de pensioenen. Dat hoort zo en wij willen u zeker stimuleren om zo voort te doen.

Mijn eerste vraag betreft de omslachtige procedures die veel gepensioneerden moeten doorworstelen om hun pensioen te krijgen. Dat is gebleken uit het jaarverslag van de Ombudsdienst Pensioenen.

Ook de problematiek van de gemengde loopbaan, die op verschillende momenten pijnpunten veroorzaakt, duikt hier weer op. Men moet zich wenden tot de diverse instellingen van de respectievelijke stelsels waarin men werkt en blijkbaar kan geen enkele instelling een totaalbeeld geven. Naar verluidt zou de gepensioneerde er zelf voor moeten zorgen dat de informatie van de ene instelling bij de andere geraakt.

Niet alleen volgens de ombudsman maar ook voor ons is dit, in deze tijden van digitalisering, een zeer heikel punt dat bij de betrokkenen zorgt voor frustratie en tijdverlies, alsook voor vertraging van de dossierafwikkeling. Het lijkt evident dat vereenvoudigde procedures, waarbij de gepensioneerde slechts een keer informatie zou moeten verstrekken, snel oplossingen kunnen bieden. Hier komt uiteraard de verantwoordelijkheid van de overheid om de hoek kijken.

Mijnheer de minister, plant u maatregelen met het oog op een betere dienstverlening, op een efficiëntere afwikkeling van pensioendossiers enzovoort? Zo ja, wanneer zullen deze tot resultaten leiden?

06.02 Minister **Daniel Bacquelaine**: Het is correct dat er op dit moment geen unieke pensioeninstelling is waar burgers voor alle informatie inzake hun pensioen terecht kunnen.

Waar mogelijk maken de pensioeninstellingen wel reeds gebruik van het elektronisch uitwisselen van gegevens en dit zowel onderling als met andere overheidsdiensten, bijvoorbeeld de FOD Financiën.

De Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid speelt hierin een sleutelrol. De eerste stappen voor een gezamenlijke frontoffice werden bovendien reeds gezet met gemeenschappelijke informatiemomenten. Dit zijn de zogenaamde Pensioenpunten van de RVP, de PDOS en het RSVZ.

Om het uitwisselen van gegevens tussen de pensioeninstellingen nog te verbeteren en om maximaal tegemoet te komen aan het only once-principe starten de drie grote pensioeninstellingen met de ontwikkeling van een gemeenschappelijke pensioenmotor.

Een van de componenten van die pensioenmotor is een gemeenschappelijke databank die alle geïnterpreteerde loopbaangegevens met betrekking tot het pensioen bevat. Daarnaast wordt in het licht van dat project ook een uniek formulier uitgewerkt voor het doorgeven van de eerste inlichtingen na de pensioenaanvraag.

De fusie tussen de RVP en de PDOS, gepland op 1 januari 2016, beoogt bovendien het maximaal bundelen van pensioencompetenties binnen een instelling die samen met het RSVZ verder werk zal maken van gemeenschappelijke front- en backofficetoepassingen.

De pensioeninstellingen zetten tot slot ook in op de elektronische gegevensuitwisseling met onze buurlanden met het oog op het afschaffen van papieren procedures, zoals het levensbewijs voor gepensioneerden die hun pensioen in het buitenland ontvangen.

06.03 **Peter De Roover** (N-VA): Mijnheer de minister, ik hoor dat een batterij aan maatregelen op het fornuis staat te pruttelen. Ik mag hopen dat er enig tempo mee gemaakt wordt. De aangekondigde fusie is iets wat onze fractie zeer graag verneemt. Zij kan de efficiëntie van de dienstverlening zeker stimuleren. Wij zullen u daarbij blijven volgen en u opnieuw applaus geven wanneer u succes boekt.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

07 **Vraag van de heer Peter De Roover aan de minister van Pensioenen over "de minimumpensioenen na een gemengde loopbaan" (nr. 4072)**

07 **Question de M. Peter De Roover au ministre des Pensions sur "les pensions minimales pour les carrières mixtes" (n° 4072)**

07.01 **Peter De Roover** (N-VA): Mijnheer de minister, deze vraag gaat nog iets specifiek in op de gemengde loopbaan. De Ombudsdienst Pensioenen wijst immers op een fundamentele oneerlijkheid. Bij de evaluatie van de gepresteerde jaren wordt namelijk gekeken naar het aantal jaren per stelsel. Wie niet aan de voorwaarden van een van de stelsels voldoet – dertig jaar voor werknemers en zelfstandigen of twintig jaar voor ambtenaren – dreigt uit de boot te vallen.

Dat kan tot absurde situaties leiden. Zo kan iemand elf jaar gewerkt hebben als ambtenaar en daarna vierentwintig jaar als zelfstandige. Hoewel hij wel degelijk een loopbaan van vijfendertig jaar achter de rug heeft, komt hij niet in aanmerking voor het minimumpensioen.

De Ombudsdienst Pensioenen stelt dan ook voor om de gepresteerde jaren uit verschillende stelsels op te tellen bij het bepalen of iemand recht heeft op het minimumpensioen. Dat komt overeen met de passage in het regeerakkoord die daarover het volgende zegt: "Om de toegang tot het minimumpensioen te vergroten, zal de regering ervoor zorgen dat voortaan alle gewerkte of gelijkgestelde dagen, ongeacht het stelsel waarin zij gepresteerd worden, een recht zullen geven op een minimumpensioen, op voorwaarde dat minstens een bepaald aantal dagen gepresteerd of gelijkgesteld wordt over de hele loopbaan."

Het verschil tussen de stelsels kan waarschijnlijk nog wel wat technische problemen doen rijzen, maar wat is het tijdschap waarbinnen u uitvoering wil geven aan deze passage van het regeerakkoord?

Wat zou dan het minimum zijn voor het verkrijgen van een minimumpensioen in geval van een gemengde loopbaan?

07.02 Minister **Daniel Bacquelaire**: Mijnheer De Roover, u haalt in uw vraag een oud zeer aan met betrekking tot het gewaarborgd minimumpensioen. De loopbaanvoorwaarden die aan het minimumpensioen zijn gekoppeld, houden niet altijd met elk ander stelsel rekening.

Ik kan bevestigen dat het de bedoeling is dat de grondige hervorming van het minimumpensioen die in het regeerakkoord wordt vermeld, de problematische elementen van het huidig minimumpensioen aankaart. In de loop van de tweede helft van dit jaar zal ik betreffende dit onderwerp een voorstel aan de regering en aan de sociale partners voorleggen.

De loopbaanvoorwaarde om recht te hebben op het minimumpensioen zal in dagen worden uitgedrukt en zal voor iedereen dezelfde zijn, ongeacht of men een gemengde loopbaan heeft dan wel een loopbaan in slechts één stelsel.

De loopbanen van alle stelsels zullen worden meegeteld. Hoeveel dagen de loopbaanvoorwaarde zal bedragen, maakt momenteel nog het onderwerp uit van een grondige studie.

07.03 **Peter De Roover** (N-VA): Mijnheer de minister, uw antwoord omvat alle elementen van een goede oplossing. Ik wacht in spanning op wat er komt in de tweede helft van dit jaar. Wij zullen elkaar daarover ongetwijfeld nog ontmoeten.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

08 **Vraag van de heer Peter De Roover aan de minister van Pensioenen over "de uitbetaling van de ambtenarenpensioenen" (nr. 4073)**

08 **Question de M. Peter De Roover au ministre des Pensions sur "le paiement des pensions des fonctionnaires" (n° 4073)**

08.01 **Peter De Roover** (N-VA): Mijnheer de minister, blijkbaar zijn wij met de ambtenarenpensioenen nog niet op alle vlakken in de eenentwintigste eeuw aanbeland. De Ombudsdienst krijgt nogal wat klachten die, bijvoorbeeld, te maken hebben met de uitbetaling van gepensioneerd ambtenaren. Principieel gebeurt dat met een cheque, al is er wel een mogelijkheid om dat per overschrijving aan te vragen. Daar schijnt dan wel een heel ingewikkelde procedure aan vooraf te gaan, terwijl natuurlijk het principe van uitbetaling per cheque vandaag wel compleet achterhaald genoemd mag worden. Het zou ook de indruk versterken dat ons pensioensysteem moderniseert en dat ook de uitbetaling op een eigentijdse wijze gebeurt. Voor werknemers en zelfstandigen gebeurt het al per overschrijving, daar is de stap dus al gezet. Ook hier is het dus weer een synchronisatie van de diverse stelsels. Het heeft niet alleen een voordeel voor de betrokkene, maar het vergemakkelijkt ook latere stappen in het naar elkaar toe groeien van de stelsels.

Voorziet u in een omschakeling naar uitbetaling per overschrijving? Welke tijdspanne is er om dat in te voeren? In welke mate zal die stap de synchronisatie tussen de stelsels ten goede komen?

08.02 Minister **Daniel Bacquelaire**: Zoals u ongetwijfeld weet, kent het Belgische pensioenlandschap momenteel twee hoofdrolspelers wat de uitbetaling van de pensioenen betreft, zijnde de Rijksdienst voor Pensioenen en de Pensioendienst voor de overheidssector. De RVP beheert de uitbetaling van de loontrekkende werknemers en de pensioenen van de zelfstandigen, terwijl de PDOS instaat voor de

uitbetaling van de meerderheid van de pensioenen van de publieke sector. De uitbetalingsprocedures verschillen wegens historische redenen die verband houden met de verschillen in wetgeving die op deze uitbetalingsprocedures van toepassing zijn.

Ik plan een fusie tussen de RVP en de PDOS en het is mijn bedoeling om in 2018-2019 de uitbetaling van de pensioenen in de publieke sector te integreren in de unieke betaling die al bestaat voor de loontrekkende werknemers en de zelfstandigen.

De unieke betaling zal alle verschillen tussen de uitbetalingswijzen, die nu nog bestaan, doen verdwijnen.

08.03 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer de minister, ook met het oog op de fusie lijkt het mij een hulp voor de nieuwe instelling als zij geen ander uitbetalingsregime moet volgen naargelang van het vroegere systeem dat op een rechthebbende voordien van toepassing was.

U geeft 2018 als tijdshorizon aan. Mochten er toch nog mogelijkheden bestaan om het onderdeelje iets sneller te doen, dan meen ik dat u die inspanning zeker niet mag laten schieten. Het lijkt mij dat het voor dat kleine onderdeelje nog sneller kan.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

09 Questions jointes de

- Mme Muriel Gerkens au ministre des Pensions sur "l'accès au dossier lié à une demande de pension de réparation sur base des expertises médicales par des militaires ayant subi des dommages physiques ou psychiques par le fait de leur service" (n° 4090)

- Mme Muriel Gerkens au ministre des Pensions sur "le fonctionnement de la Commission des pensions de réparation des militaires du SdPSP en lien avec les expertises du Medex" (n° 4091)

- Mme Muriel Gerkens au ministre des Pensions sur "le recours aux médecins sapiteurs dans le cadre d'une demande de pension pour réparation par des militaires" (n° 4092)

- Mme Muriel Gerkens à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "l'accès au dossier lié à une demande de pension de réparation sur base des expertises médicales par des militaires ayant subi des dommages physiques ou psychiques par le fait de leur service" (n° 4093)

- Mme Muriel Gerkens à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "le fonctionnement de l'Administration expertise médicale Medex vis-à-vis des demandes de pension de réparation des militaires" (n° 4094)

- Mme Muriel Gerkens à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "le recours aux médecins sapiteurs dans le cadre d'une demande de pension pour réparation par des militaires" (n° 4095)

09 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Muriel Gerkens aan de minister van Pensioenen over "de toegang tot het dossier betreffende de aanvraag van een vergoedingspensioen op grond van medische onderzoeken voor militairen die lichamelijke of psychische schade hebben opgelopen in dienst" (nr. 4090)

- mevrouw Muriel Gerkens aan de minister van Pensioenen over "de werking van de Commissie voor vergoedingspensioenen voor militairen van de PDOS en de onderzoeken door Medex" (nr. 4091)

- mevrouw Muriel Gerkens aan de minister van Pensioenen over "het inschakelen van geneesheren-experts in het kader van vergoedingspensioenaanvragen van militairen" (nr. 4092)

- mevrouw Muriel Gerkens aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de toegang tot het dossier betreffende de aanvraag van een vergoedingspensioen op grond van medische onderzoeken voor militairen die lichamelijke of psychische schade hebben opgelopen in dienst" (nr. 4093)

- mevrouw Muriel Gerkens aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de werking van het Bestuur medische expertise Medex met betrekking tot de vergoedingspensioenaanvragen van militairen" (nr. 4094)

- mevrouw Muriel Gerkens aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "het inschakelen van geneesheren-experts in het kader van vergoedingspensioenaanvragen van militairen" (nr. 4095)

09.01 Muriel Gerkens (Ecolo-Groen): Monsieur le président, j'avais introduit des questions destinées à la fois à M. Bacquelaire en sa qualité de ministre des Pensions et à Mme De Block, ministre de la Santé,

puisque leurs compétences se croisent. Si j'ai bien compris, vous allez répondre pour les deux, monsieur le ministre. Cela permettra de garantir la cohérence des réponses.

Ce n'est pas en tant que parlementaire suivant assidûment les dossiers relatifs à la Défense que je vous interroge, mais plutôt comme députée soucieuse de la santé et de l'indemnisation des travailleurs. En l'occurrence, il s'agit de militaires souffrant de problèmes de santé physique ou mentale en rapport avec l'exercice de leur métier. J'ai ainsi été interpellée par de nombreux militaires qui se plaignaient de certains dysfonctionnements en contradiction avec les intentions contenues dans les textes réglant plusieurs procédures. D'où mes questions.

La Commission des pensions de réparation des militaires du SdPSP est sollicitée par un militaire qui veut faire valoir des soucis de santé résultant de l'exercice de sa profession. Il introduit alors son dossier via un expert médical de son choix auprès de cette Commission. Ensuite, la question est de savoir sur quelle base et de quelle manière le Commissaire-rapporteur chargé de ce cas va identifier les pathologies qu'il va considérer comme devant être expertisées par l'Office médico-légal (OML) du Medex. Notons qu'il n'est pas médecin.

Monsieur le ministre, souhaitez-vous répondre à toutes mes questions jointes en une seule fois?

09.02 Daniel Bacquelaine, ministre: Oui.

09.03 Muriel Gerkens (Ecolo-Groen): De la sorte, je pourrai réunir les différents éléments.

J'en reviens au Commissaire-rapporteur. Celui-ci envoie par la suite à l'OML le champ qui va pouvoir être examiné. Si j'ai bien compris, lorsque l'expert examinera le militaire, il ne pourra pas quitter ce champ délimité. Autrement dit, si le patient se plaint de plusieurs pathologies, mais que le Commissaire-rapporteur n'en a sélectionné qu'une et que l'expert constate cependant d'autres problèmes, ce dernier ne pourra pas en tenir compte. Par conséquent, le militaire devra introduire plusieurs dossiers.

Cela semble perturbant puisque ce n'est pas sur la base d'examens médicaux que cette prescription du champ est faite. J'aurais donc voulu savoir comment on pouvait expliquer cette prescription.

Par ailleurs, les médecins agréés par l'OML doivent normalement être repris sur une liste publiée au *Moniteur*. Cette liste n'est apparemment pas actualisée et des médecins exerceraient sans y être mentionnés. Est-ce légal? Pourquoi cette liste n'est-elle pas à jour?

Ces médecins reçoivent le militaire. On m'indique qu'en pratique, la consultation dure quinze minutes, quel que soit le nombre de pathologies. Le médecin expert va devoir déterminer, en se basant sur la fameuse échelle BOBI, les pathologies et le taux d'invalidité qui correspond aux pathologies retenues, cela en éliminant les pathologies qui peuvent être liées à des éléments extérieurs au service. Quinze minutes semblent peu. Cette règle est-elle établie? Dans l'affirmative, où est-elle définie? Est-ce une habitude? Si oui, quelle en est la raison?

Les résultats et le taux d'invalidité auxquels le médecin est parvenu doivent évidemment être motivés de manière scientifique. Dans les documents que j'ai eu l'occasion de lire, ces motivations n'étaient pas vraiment présentes.

Ensuite, l'expertise est envoyée à la commission de première instance qui signale alors au militaire les pathologies reconnues et le taux d'invalidité accordé.

Ce qui m'a perturbée dans l'examen des dossiers que j'ai pu consulter, excepté les éléments médicaux, c'est que, au sein de l'Office médico-légal, le directeur ou administrateur général, M. Van Roy, doit signer et valider toutes les décisions. Il a l'autorisation de déléguer la signature et l'examen des dossiers à un médecin directeur.

Or, en première instance, c'est systématiquement le médecin fonctionnaire néerlandophone, M. Huyghebaert, qui appose sa signature et, en appel, c'est systématiquement le médecin directeur superviseur francophone, M. Pironet. Sur quelle base cette répartition s'est-elle faite? Repose-t-elle sur une base légale?

Plus surprenant, certaines décisions d'appel sont signées par délégation. Cependant, la signature est non identifiable. De nouveau, est-ce légal? Est-ce normal qu'il n'y ait pas davantage d'implication dans le chef des responsables dans le suivi des dossiers?

Par ailleurs, il apparaît que le militaire n'a pas accès aux éléments de son dossier, pas plus que son médecin généraliste. Lorsque le commissaire rapporteur reçoit le dossier d'expertise médicale, il délimite le champ à examiner par l'Office médico-légal. Une fois le dossier traité, ces éléments sont détruits. Sont-ils réellement détruits ou dit-on au médecin ou au militaire qu'on ne les a pas? C'est de cela que dépendra la suite du traitement du dossier.

Il semblerait que l'Office médico-légal conserve les données médicales et celles relatives à l'examen et à l'expertise qu'il a faits du militaire. Mais en tout cas, ni le militaire ni le médecin généraliste ne sont informés du contenu de ces données.

N'est-on pas là en contradiction avec le droit des patients d'avoir accès à leurs données personnelles et, surtout, à celles qui justifieront une décision les concernant quant au taux d'invalidité et aux pathologies qui sont pris en considération?

Dans certains dossiers que j'ai pu voir, la négociation entre le militaire et l'expert de l'Office médico-légal aboutissant à un taux d'invalidité reconnu est modifiée lorsque ce dossier est transmis à la commission de réparation.

Il m'est arrivé de constater que ce taux avait été modifié sans aucune explication écrite motivée et sans qu'aucune information n'ait été fournie aux militaires.

Monsieur le ministre, une telle pratique est-elle légale? Si oui, sur quelle base de référence?

J'en arrive ainsi à un autre point particulièrement interpellant. Lorsqu'il y a désaccord entre le médecin expert du militaire et le médecin expert de l'Office médico-légal, il est possible de recourir aux médecins sapiteurs. Ces derniers devraient être repris dans une liste agréée, ce qui n'est pas le cas. L'une des raisons avancées, à laquelle a notamment fait référence Mme Onkelinx lorsqu'elle était ministre, à l'occasion d'une question qui lui était posée voici deux ou trois ans, est que les barèmes des visites médicales font état d'un montant allant de 70 à 75 euros, si j'ai bien compris. Les médecins considérant que ces montants sont insuffisants, les visites qui devraient normalement être effectuées par des médecins sapiteurs – qui sont normalement des médecins agréés et qui, ce faisant, appliquent le barème légal – sont, en réalité, effectuées par des médecins volontaires qui appliquent des barèmes libres impliquant des honoraires pouvant atteindre 2 000, voire 2 500 euros, à charge du militaire. Il faut savoir que l'intervention du médecin sapiteur permet d'éviter de recourir à une procédure d'appel.

Dans l'état actuel, la situation est particulièrement interpellante dans la mesure où les frais liés à la visite chez le médecin sont à charge du militaire. Comme je vous l'ai dit, des décisions ont été modifiées sans être motivées.

Toujours est-il que les intéressés se voient obligés d'aller en appel ou de déboursier 2 000, voire 2 500 euros pour le traitement de leur dossier alors qu'une procédure a été mise en place en vue d'assurer le respect de leurs droits.

Vu ce qui précède, ne serait-il pas nécessaire de faire respecter les dispositifs et, le cas échéant, de les adapter s'il s'avère qu'ils ne peuvent être appliqués? Est-ce pour des raisons budgétaires? J'ai consulté l'ajustement budgétaire et j'ai constaté une diminution du budget alloué aux pensions de réparation entre 2014 et 2015. Si telle est la raison, il faut pouvoir assumer le fait que les droits de certains individus ne sont plus respectés.

Une dernière question concerne l'application de la loi du 16 juin 1998 censée remplacer l'arrêté royal de 1992, celui-ci ayant été abrogé. Cette loi du 16 juin 1998 est normalement plus avantageuse pour le remboursement des soins par l'Institut national des Invalides de Guerre (INIG) concernant les militaires invalides du temps de paix assimilé à des temps de guerre. Or la loi de 1998 n'est pas appliquée à tous. Quelles en sont les raisons?

Je vous ai également déposé une question écrite dans le but d'obtenir des chiffres concernant le nombre de

personnes, les budgets et les délais dans lesquels les dossiers sont traités. Il est important de se rendre compte de ce que ceci représente réellement.

Ma préoccupation est de savoir s'il y a une manière de fonctionner qui ne respecterait pas les dispositions établies ou qui montrerait des failles ou des défaillances. Dans l'affirmative, comment peut-on améliorer les choses pour que ces militaires aient ce à quoi ils ont droit? Cela concerne également les militaires qu'on envoie maintenant en opérations en Irak, en Afghanistan ou en Libye où ils peuvent être exposés à de nouvelles pathologies ou à des accidents. Le dispositif mis en place ne me semble pas efficace pour pouvoir garantir le suivi et l'indemnisation de ces militaires.

09.04 Daniel Bacquelaine, ministre: Monsieur le président, cette question est arrivée à mon cabinet lundi en fin de journée. Je vais y répondre pour ce qui concerne le SdPSP. Pour le reste, cela nécessiterait un long débat, peut-être d'un jour ou deux! Nous pourrions sans doute programmer cela prochainement. Ceci relève essentiellement de la compétence de l'Office médico-légal.

09.05 Muriel Gerkens (Ecolo-Groen): C'est pourquoi j'avais réparti les questions entre la ministre de la Santé et vous même tout en sachant que la ministre de la Santé aurait le temps de préparer ses réponses.

09.06 Daniel Bacquelaine, ministre: À mon avis, il serait plus efficace de vous répondre par écrit au vu du nombre de questions et de précisions demandées. Je ne vois pas comment on pourrait répondre à ces questions de manière complète dans un délai raisonnable.

Ceci dit, je partage votre avis: des problèmes se posent et les procédures pourraient être améliorées globalement.

La procédure initiée par le SdPSP commence par l'examen de la recevabilité de la demande de pension de réparation. C'est prévu par les dispositions légales, à savoir l'article 19 de l'arrêté du Régent du 5 octobre 1948 approuvant le texte des lois coordonnées sur les pensions de réparation. Si la demande est recevable, le SdPSP entame alors la procédure médicale auprès de l'OML et la durée de la visite médicale est en fait de la compétence exclusive de l'Office. Le médecin expert est tenu de s'en tenir à la mission rédigée par le Commissaire-rapporteur, lequel n'a effectivement pas de compétences médicales.

Toutefois, compte tenu des dispositions légales en vigueur à l'heure actuelle, c'est le Commissaire-rapporteur qui est chargé de déterminer, en fonction des éléments du dossier, si une affection est survenue durant et par le fait du service. Le médecin expert ne peut donc pas prendre l'initiative de proposer une invalidité pour une affection qui n'aurait pas été reconnue par le Commissaire-rapporteur comme survenue durant et par le fait du service.

Chaque requérant a le droit de consulter son dossier auprès du SdPSP. Ceci peut se faire dans les trente jours qui précèdent la comparution de l'intéressé devant la Commission, conformément à l'article 3, § 2, 2° de l'arrêté du Régent du 15 juin 1949 déterminant la procédure devant la Commission des pensions de réparation. Tous les éléments du dossier sont, dans tous les cas de figure, conservés et chaque requérant peut, s'il le désire, obtenir une copie du rapport d'expertise médicale sur simple demande à l'OML. L'OML conserve également tous les rapports d'expertise médicale.

Chaque requérant peut à tout moment introduire une demande de révision pour aggravation d'une pathologie qui a déjà été reconnue en exécution de l'article 37 de l'arrêté du Régent du 5 octobre 1948 approuvant le texte des lois coordonnées sur les pensions de réparation. Les pensions de réparation ne sont pas visées par la Charte de l'assuré social. Néanmoins, le SdPSP suit au plus près les délais qui sont prévus par la Charte, dès qu'il est en possession de l'ensemble des éléments nécessaires à la prise de décision. L'arrêté royal du 7 juillet 1992 a été abrogé par l'article 7 de la loi du 16 juin 1998. Il reste toutefois applicable aux faits dommageables survenus avant le 1er août 1998.

En réalité, les dispositions de l'arrêté royal du 7 juillet 1992 sont légèrement plus avantageuses que celles de la loi du 16 juin 1998. Toutefois, elles n'étaient applicables qu'aux militaires d'un contingent belge participant à des opérations nécessaires au maintien ou au rétablissement de la paix et de la sécurité internationale, en exécution d'une résolution de l'ONU et suite à une décision du gouvernement belge. La portée de la loi du 16 juin 1998 est plus générale dans le sens où elle s'applique aussi aux militaires victimes d'un dommage physique survenu au cours d'une action se déroulant en dehors du territoire national.

Les autres questions que vous posez relèvent de la compétence de l'OML. Il faut que vous posiez la question, écrite ou orale, à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique pour avoir une réponse plus précise que les éléments que j'ai pu vous apporter aujourd'hui.

09.07 Muriel Gerkens (Ecolo-Groen): Monsieur le ministre, je les avais introduites aussi à la ministre de la Santé. Faut-il que je les réintroduise ou les services les transféreront-ils? Je vais examiner cela avec eux.

Ces réponses ne vont pas forcément demander des recherches détaillées. Le type de réponse que vous me donnez, même si cela peut être plus précis sur certains points, rencontre ma préoccupation: le mécanisme mis en place peut connaître des ratés ou des conséquences imprévues. Je ne suis pas sûre que ce soit nécessaire de passer par une question écrite. S'il y a des éléments dans la réponse que vous souhaitez approfondir, je peux rédiger à nouveau une question écrite de manière à ce que vous puissiez aller plus loin.

Par rapport aux éléments que vous avez fournis, je trouve néanmoins perturbant que le Commissaire-rapporteur ait la capacité de limiter le champ d'investigation, et qu'il ne soit pas possible à l'expert médical d'aller au-delà, même s'il constate d'autres pathologies. Cela lui est interdit et le militaire est obligé alors de réintroduire un autre dossier.

Je peux comprendre qu'il y ait une volonté de séparer la nature des experts mais je trouve que la limitation exclusive du champ est un réel problème.

Il semble effectivement que l'Office médico-légal garde les dossiers médicaux. D'après mes informations, l'élément qui limite le champ d'investigation n'est pas accessible aux militaires via la commission de réparation. Je vous invite donc à procéder à des vérifications car des dysfonctionnements peuvent exister.

Vous dites qu'une révision est toujours possible, certes, mais cela nécessite à chaque fois de réintroduire un nouveau dossier alors que si l'ensemble du dispositif fonctionnait bien, notamment avec les médecins sapiteurs, il serait possible de raccourcir les procédures, de mettre les personnes concernées autour de la table et d'aboutir à des indemnisations.

Monsieur le ministre, je vous invite à prêter attention à ce dossier. J'introduirai de nouvelles questions écrites au cas où certains éléments ne seraient pas repris dans votre réponse ou dans celle de Mme De Block. Je vous ai également fait parvenir une question écrite dans le but d'obtenir des données chiffrées.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

10 Vraag van mevrouw Sonja Becq aan de minister van Pensioenen over "het overlevingspensioen" (nr. 2929)

10 Question de Mme Sonja Becq au ministre des Pensions sur "la pension de survie" (n° 2929)

10.01 Sonja Becq (CD&V): Mijnheer de minister, het overlevingspensioen kan al gedurende twaalf maanden gecombineerd worden met verschillende vormen van sociale uitkeringen, zoals werkloosheidsuitkeringen. De lijst van uitkeringen waarmee het gecombineerd kan worden, werd in 2013 uitgebreid tot uitkeringen wegens loopbaanonderbreking, tijdscrediet en verminderde prestaties.

Mij is echter gemeld dat er een andere timing geldt voor de inwerkingtreding bij de RVA en de RVP. De RVP neemt 2013 en de RVA neemt 2014 als startpunt. Heeft dat gevolgen? Of betreft het foutieve informatie?

Hoe zien de respectieve timingen eruit? Onder welke timing vallen de mensen?

Hoeveel mensen kwamen in 2013 en 2014 in aanmerking voor de cumul? Hebt u daar zicht op?

10.02 Minister Daniel Bacquellaine: Ik zal daarop antwoorden. Het is niet gemakkelijk.

Wie sinds 1 januari 2013 een uitkering krijgt wegens loopbaanonderbreking, tijdscrediet of verminderde prestaties en die gedurende maximaal twaalf maanden wil combineren met een overlevingspensioen, kan dat pas doen sinds 1 juli 2014. Het is immers pas vanaf die datum dat de RVA-reglementering het toelaat.

Het is niet mogelijk na te gaan over hoeveel mensen het gaat. De RVP kan niet van elke ontvanger van een overlevingspensioen weten of die een uitkering wegens tijdscrediet wil cumuleren met het overlevingspensioen. Hoewel die informatie misschien terug te vinden is in een aantal dossiers, wordt dat niet geregistreerd in de databanken van de RVP.

Hetzelfde geldt voor de RVA. Het is dan ook niet mogelijk om hiervoor een budgettaire impact te berekenen.

10.03 Sonja Becq (CD&V): Mijnheer de minister, het antwoord verrast mij enigszins. Volgens de ene wet heeft men recht op een cumul met een uitkering vanaf 1 januari 2013, maar omdat de regering die dat beslist heeft in gebreke blijft, kan men die uitkering niet krijgen. Wij moeten dus nu een grote oproep lanceren aan de mensen die gerekend hadden op die cumul om de Staat te dagvaarden, omdat de eigen regelgeving niet werd toegepast wegens laattijdigheid bij de RVA. Moet ik dat daaruit afleiden?

10.04 Daniel Bacquelaine, ministre: Je n'ai pas de prise sur la réglementation de l'ONEM, mais celle-ci a subi un certain retard par rapport au vote de la loi. Du moins, c'est ce que j'en déduis.

10.05 Sonja Becq (CD&V): Ik dacht dat de regering een en ondeelbaar was in haar beslissingen, zoals een schepencollege. Hoe kan dat geremedieerd worden? Ik kan dat niet zomaar uit mijn mouw schudden. Ik hoopte dat u zou zeggen dat het een vergetelheid was, die intussen rechtgezet is. Ik wil u dus vragen op welke manier dat kan worden rechtgezet, eventueel met terugwerkende kracht. Het is totaal niet aanvaardbaar als de oorzaak ligt bij een andere administratie, die in gebreke blijft. Men moet toch heel goed in het oog houden dat de administraties op elkaar afgestemd zijn.

10.06 Daniel Bacquelaine, ministre: Monsieur le président, puis-je réagir?

10.07 Sonja Becq (CD&V): Je voudrais parvenir à une solution.

10.08 Daniel Bacquelaine, ministre: Justement. Je pense effectivement qu'il faut chercher une solution.

Je vais voir avec mon collègue Kris Peeters comment nous pouvons, ensemble, trouver une solution à ce problème. Je reviendrai peut-être en direct vers vous sur cette question.

10.09 Sonja Becq (CD&V): Je vous en remercie.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

11 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Sonja Becq aan de minister van Pensioenen over "het pensioen van grensarbeiders" (nr. 3697)

- mevrouw Sonja Becq aan de minister van Pensioenen over "de overgangsmaatregelen voor de grensarbeiders" (nr. 3698)

11 Questions jointes de

- Mme Sonja Becq au ministre des Pensions sur "la pension des travailleurs frontaliers" (n° 3697)

- Mme Sonja Becq au ministre des Pensions sur "les mesures transitoires pour les travailleurs frontaliers" (n° 3698)

11.01 Sonja Becq (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn eerste vraag over grensarbeid heeft te maken met de overgangsregeling of het overgangsregime waarmee grensarbeiders te maken hebben. Een van de maatregelen inzake pensioenaanvullingen die in de Kamer werden goedgekeurd, is dat deze vanuit het Belgisch pensioenstelsel slechts betaald kunnen worden als het buitenlands wettelijk pensioen voor diezelfde activiteit daadwerkelijk kan worden toegekend. Ik zal dit als volgt illustreren. Als een grensarbeider in het buitenland op zijn 60^e wordt ontslagen maar het verplicht wettelijk pensioen slechts mogelijk is vanaf 66 jaar, zoals in Nederland, dan komt de betrokkene tussen zijn 65^e en 66^e bijgevolg in een vacuüm terecht. Eventueel zou hij wel een werkloosheidsuitkering kunnen krijgen tijdens de periode waarin hij hier nog werkzaam zou kunnen zijn, maar nadien niet meer.

Mijnheer de minister, wat gebeurt er wanneer iemand wordt geconfronteerd met een leeftijdsgrens voor pensioen die hoger ligt dan de leeftijdsgrens in ons land? Op welke inkomsten kunnen de betrokkenen rekenen in de periode tussen de Belgische en de Nederlandse pensioenleeftijd? Wat indien de betrokkene arbeidsongeschikt of invalide wordt?

Zijn er naast Nederland nog andere landen waarmee dat probleem zich voordoet? Kunt u ter zake een raming maken?

11.02 Minister **Daniel Bacquelaine**: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Becq, een van de belangrijkste doelstellingen van de verschillende hervormingen van het pensioencomplement voor grensarbeid was dat België niet langer zou opdraaien voor de buitenlandse pensioenhervormingen. Het optrekken van de pensioenleeftijd in Nederland is daarvan een voorbeeld.

Wanneer de persoon in uw voorbeeld de wettelijke pensioenleeftijd van 65 jaar bereikt, zal hij eerst en vooral recht hebben op de pensioenrechten die hij in België heeft opgebouwd. Daarnaast zal de Rijksdienst voor Pensioenen voor hem nagaan of hij recht heeft op een inkomensgarantie voor ouderen, waarbij rekening zal worden gehouden met alle pensioenen en bestaansmiddelen.

Iemand die vóór de leeftijd van 65 jaar arbeidsongeschikt of invalide wordt, ontvangt hiervoor een uitkering die, net als bij werkloosheid, tot de leeftijd van 65 jaar kan worden betaald. Wanneer de betrokkene 65 jaar wordt, zal ook voor deze persoon worden nagegaan of hij/zij recht heeft op een IGO, of bijvoorbeeld op een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden. Dit laatste is sinds 1 juli 2014 een regionale bevoegdheid.

De door u beschreven situatie doet zich voornamelijk voor bij een beduidend langere tewerkstelling in een buurland waar de pensioenleeftijd hoger ligt dan in België. Gelet op het aantal grenswerknemers in Nederland zullen de meeste dossiers deze zijn met een tewerkstelling in Nederland. Ook met Duitsland kan deze situatie zich voordoen.

Ik bevestig dat uw interpretatie van amendement nr. 28 op de programmawet van 19 december 2014 klopt.

11.03 **Sonja Becq** (CD&V): Mijnheer de minister, men kan dus enkel terugvallen op de IGO tussen 65 jaar en de leeftijd van het pensioen.

Mijnheer de voorzitter, wat mijn tweede vraag betreft, ik had graag dat deze in het verslag apart werd behandeld omdat er ter zake wat verwarring bestaat.

Ik krijg telefonische oproepen van grensarbeiders die worden geconfronteerd met de problematiek van de nieuwe regelgeving. Volgens het amendement dat wij hebben goedgekeurd op de wetgeving inzake grensarbeid, kunnen degenen die vóór 1 december 2015 de leeftijd van 65 jaar bereiken, genieten van een overgangsmaatregel. Er bestaat echter vooral verwarring over de vraag of de betrokkenen hun pensioen al dan niet al moeten aanvragen. Ik krijg te horen van grensarbeiders dat zij graag nog wat langer zouden willen werken, tot na 1 december 2015. Zij vragen zich echter af of zij dan al hun rechten verliezen.

Ik had begrepen dat wij dit amendement net hadden ingediend, ten eerste, om in de mogelijkheid te voorzien dat die mensen die overgangperiode hadden, en, ten tweede, om in een soort van kliksysteem te voorzien om degenen die met pensioen hadden kunnen gaan maar dat niet gedaan hebben, die mogelijkheid te bieden. Het is voornamelijk die interpretatie waarover men vragen heeft.

Gisteren of eergisteren heb ik nog een e-mail gekregen van iemand die zegt geen duidelijkheid te krijgen van de RVP daaromtrent en dat hij op verschillende websites verschillende informatie vindt. Het woord van de minister is in dezen heel belangrijk en indien nodig moet er dan maar een richtlijn daaromtrent komen. Kunt u misschien herhalen dat mijn interpretatie de juiste is?

11.04 **Daniel Bacquelaine**, ministre: Je pense que votre interprétation est correcte. Je vais demander aux experts de mon cabinet qu'ils reprécisent ce point et qu'ils vous contactent à ce sujet. Ensuite, je ferai parvenir un complément de réponse au secrétariat de la commission pour qu'il puisse vous être transmis.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

12 Vraag van mevrouw Sonja Becq aan de minister van Pensioenen over "de interpretatie door de RVP van het begrip opzeggings-, afscheids- en ontslagvergoeding" (nr. 3699)

12 Question de Mme Sonja Becq au ministre des Pensions sur "l'interprétation par l'ONP des notions indemnités de préavis, de départ et de licenciement" (n° 3699)

12.01 **Sonja Becq** (CD&V): Mijnheer de minister, mijn vragen zijn misschien wat technisch, maar er zijn blijkbaar af en toe wel interpretatiemoeilijkheden. Een tijdje geleden heb ik een vraag gesteld over de opzeggings-, afscheids- en ontslagvergoedingen die door het KB van 28 mei 2013 als loon beschouwd worden, vanaf dit jaar. Daardoor zouden die vergoedingen gelijkmatig gespreid zijn over de duur van de opzeggingstermijn, wat ertoe zou kunnen leiden dat op het moment van de pensionering een overschrijding van de inkomensgrenzen voor de cumul met toegelaten arbeid al dan niet aan de orde is.

Blijkbaar is er wel nog discussie over de vraag of een vrijwillige vertrekvergoeding zonder opzegtermijn, een gouden handdruk, daar al dan niet onder valt. Men zou graag een expliciete verduidelijking van de interpretatie krijgen. De RVP zou het namelijk op zo'n manier interpreteren dat een gouden handdruk onder die regeling van de spreiding valt. Is dat zo? In welke mate is die interpretatie op dit ogenblik uitvoerbaar? Is er daarvoor nog een technische reglementering nodig?

12.02 Minister **Daniel Bacquelaine**: Volgens het koninklijk besluit van 28 mei 2013 maken de opzeggings-, afscheids- en ontslagvergoedingen en elk als dusdanig geldend voordeel deel uit van het begrip beroepsinkomen. Die regeling is van toepassing vanaf 1 januari 2015. Die vergoedingen worden geacht gelijkmatig gespreid te zijn over de duur van de opzeggingstermijn. Ingevolge voormeld koninklijk besluit wordt er dus een einde gemaakt aan de administratieve praktijk van de RVP waarbij afscheidsvergoedingen, ontslagvergoedingen of elk als zodanig geldend voordeel onbeperkt gecumuleerd konden worden met een pensioen.

Ook de gouden handdruk valt onder die regeling. Als de RVP in de praktijk vaststelt dat de werkgever naast de minimale opzeggingstermijn of opzeggingsvergoeding aanvullende vergoedingen uitbetaalt, bijvoorbeeld een gouden handdruk of een premie voor vervroegd vertrek, dan worden die bijkomende vergoedingen als een beroepsinkomen in aanmerking genomen.

Deze vergoedingen worden gespreid over de minimale opzegtermijn. Als een dergelijke spreiding niet mogelijk is, bijvoorbeeld bij de beëindiging van een arbeidsovereenkomst in onderling overleg en zonder opzegtermijn, dan wordt de premie niet in aanmerking genomen als beroepsinkomen.

12.03 **Sonja Becq** (CD&V): Ik meen dat dit een verduidelijking uitmaakt.

De **voorzitter**: Een interessante verduidelijking.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 12.30 uur.

La réunion publique de commission est levée à 12.30 heures.